

Muistio: Vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoimintamalli -hanketilaisuus

Aika: Keskiviikko 16.2.2022 klo 17:30–18:30

Paikka: Valtuustosalin Sotkamo ja etäyhteys Teams-kokouksessa

Läsnä Valtuustosalissa

Terhi Lindsten, projektipäällikkö, Sotkamon kunta

Mari Kärkkäinen, Liikuntapalvelut, Sotkamon kunta

Ossi Pulkkinen, Liikuntapalvelut, Sotkamon kunta

Heidi Kotilainen, Ristinkantajat ry & Sotkamon Saappaan tuki ry

Mauno Manninen, Sotkamo-Seura & Veikko Huovinen -seura

Johanna Numminen, Sotkamon Martat

Helena Voutilainen, Sotkamon Martat

Päivi Meriläinen, Eläkeliiton Sotkamon yhdistys

Reijo Huovinen, Eläkeliiton Sotkamon yhdistys

Läsnä etäyhteydellä

Kari-Pekka Vehkaoja, Sotkamon Saappaan tuki ry & Versova Puu ry

Jouko Korhonen, Sotkamon kirkonkylän kyläyhdistys

Reima Korhonen, Nuorimieli -toiminta

Tarja Tervo Tipasojan kyläyhdistys

Nuaskylän Nuorisoseura, Leena McKinney

Tuula Kärnä, Laakajärven kyläyhdistys ry

Jari Pirttimaa, Kainuun Nuotta ry

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Projektipäällikkö Terhi Lindsten avasi kokouksen klo 17:30. Paikalla valtuustosalissa oli yhteensä 9 henkilöä sekä etäyhteydellä tilaisuuteen osallistui 7 henkilöä. Yhteensä tilaisuuteen osallistui 16 henkilöä, jotka edustavat kolmeatoista eri järjestöä.

2. Tilannekatsaus:

- Maaliskuun hanketapahtumassa keskiviikkona **16.3. MIELI Suomen mielenterveys ry:n järjestämä Mielenterveys voimaksi -koulutus**, jossa avataan mahdollisuuksia ja tapoja, miten nuorten kanssa työskentelevät voivat edistää työssään nuorten mielenterveyttä. Lisäksi koulutus käsittelee mielenterveyden edistämistä myös henkilökohtaisena voimavarana ja elämäntaitona. Koulutuksessa on tilaa useammille toimijoille samasta järjestöstä, joten siihen saa vapaasti pyytää halukkaita järjestöjen jäseniä mukaan. Koulutus koostuu luento-osuuksista, keskusteluista ja harjoituksista. **Tapahtumassa esittäytyy Kainuun kriisikeskuksen ja Nuorimieli-toimintaa organisoiva paikallisyhdistys MIELI Kainuun Mielenterveys ry.**
- **Järjestöt voivat ilmoittautua mukaan Kunnan Vappu -ilmaistapahtumaan maaliskuun loppuun saakka.** Sotkamon kunnan liikuntapalvelut järjestää kolmatta kertaa Kunnan Vappu -ilmaistapahtuman kaikenikäisille **30.4. klo 10-16 Vuokatti Areenalla.** Tapahtumassa yhdistykset voivat esitellä toimintaansa erilaisilla esittely- ja toimintapisteillä. Vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoimintamalli -hanke on mukana järjestämässä tapahtumaa ja samalla tapahtumassa pyritään esittelemään entistä laajemmin paikallisia yhdistyksiä ja harrastamismahdollisuuksia. Esittely- tai toimintapiste tapahtumassa on yhdistyksille ilmainen. Tapahtumassa on myös lava, jota kaikki halukkaat yhdistykset voivat käyttää omaan ohjelmaansa. Ilmoittaudu mukaan sähköpostitse terhi.lindsten@sotkamo.fi tai puhelimitse 040 352 8091. Kunnan Vappu -suunnittelupalaveri Teams-palaverina torstaina 3.3. klo 17:30.
- Huhtikuun tapahtuma on keskiviikkona 13.4.2022 klo 17:30 Valtuustosalissa ja etäyhteydellä.

3. Helmikuun hanketilaisuudessa 16.2. esiteltiin paikallisia nuorisotyötä tekeviä ja kehittäviä yhdistyksiä: Ristinkantajat ry, Sotkamon Saappaan tuki ry ja Versova Puu ry. Sosionomi (YAMK) ja nuoriso-ohjaaja Heidi Kotilainen ja Sotkamon seurakunnan nuorisotyönohjaaja ja yhdistyksien perustamisessa mukana ollut Kari-Pekka Vehkaoja eli Kassu esittelivät ensin yhdistykset ja kertoivat mitä yhteistä niillä on sekä millaista yhteistyötä he ovat yli kymmenen vuoden aikana tehneet.

Kuvassa Kari-Pekka Vehkaoja ja Heidi Kotilainen pitämässä Versojen kantajat tukiparitoimintamalli -oppaita käsissään.

Ristinkantajat ry esittelijänä Heidi Kotilainen <http://ristinkantajat.fi/>

Yhdistys on perustettu 2010. **Toiminta-ajatuksena on, jos jokaisella olisi joku niin kenenkään ei tarvitsisi olla yksin.** Lähtökohtana on, että yhdistyksen palvelut ovat suunnattu heille, jotka jostain syystä tarvitsevat elämäänsä jotain muutosta tai tukea.

Toiminta-ajatuksena on, että ammatti-ihmisten tuoma osaaminen on tuotteistettu yhdistyksen palveluiksi, joista varainkeruu saadaan ja joista tuotto menee yleishyödylliseen toimintaan lasten ja nuorten sekä eri-ikäisten aikuisten hyväksi. Yhdistyksen **yleishyödyllisiä palveluita ovat luonto- ja eläinavusteiset ohjatut toiminnot** kuten esimerkiksi sosiaalipedagoginen hevostoiminta **Luontohyvinvointikeskus Tyynelässä**. Sosiaalipedagogiikka on orientaatio kaikessa yhdistyksen toiminnassa. Yhdistys pyrkii siihen, että sen toiminta on aina ohjattua, usein kahden kesken tai pienellä ryhmällä tehtävää ja siinä ollaan osallisena. Jos asiakkaan kynnys on suuri tulla osalliseksi niin tilanne suunnitellaan niin että hänen on mahdollisimman mukava osallistua mukaan vaikka vain seisomalla. Lisäksi yhdistys on järjestänyt tapahtumia ja pieniä muotoisesti virkistystoimintaa kuten rekiajelua ja ohjattuja tuokioita perheille. Ristinkantajat pyrkivät myös toiminnallaan tuomaan iloa yhteisön ulkopuolelle ja yhdistys on ilahduttanut esimerkiksi hoitokoti Himmelin asukkaita ja työntekijöitä nuorten kanssa toteutetulla ponijalulla.

Ristinkantajilla on vuosittain noin 4-5 aikuista vapaaehtoista, jotka ohjaavat yhdistyksen yleishyödyllistä toimintaa. Yhdistyksellä on myös kaksi osa-aikaista työntekijää ja se työllistää ohjaajia lisää palvelumyynnin kasvaessa sekä hanketoimintaan liittyen. Yhdistys hyödyntää Tyynelässä sijaitsevia hevostallin tiloja, puusepän verstaan tiloja sekä ympäröivää luontoa. Toiminnassa ovat mukana luontohyvinvointikeskuksessa asuvat 3 hevosta, poni, tallikissa sekä muutaman ohjaajan oma koira. Ristinkantajat on Kainuun ainoa **Sininauhaliiton jäsenjärjestö** ja sen toiminta katsotaan kristilliseksi päihdetyöksi. Toimipaikka Tyynelä on **Suomen ratsastajainliiton hyväksymä talli** ja sen

Sotkamon Kunta

Markkinatie 1, 88600 Sotkamo | Vaihde (08) 615 5811 | kirjaamo@sotkamo.fi

kautta järjestään esimerkiksi asiakkaiden vakuutukset sekä sitoudutaan huolehtimaan eläimistä niin että niillä on asialliset tilat ja hoito. Ristinkantajien palveluilla on myös Green Care Finland ry:n laatulautakunnan myöntämä **Luonto Hoiva -laatumerkki**.

Yhdistys kehittää toimintaansa hanketoiminnan kautta. Hankkeet voivat olla omia tai yhteistyöhankkeita, joissa yhdistys on itse hakijana tai yhdistys voi osallistua jonkun toisen hallinnoimaan hankkeeseen. Yhdistys on hyödyntänyt toiminnan rahoittamisessa erilaisia avustuksia yleishyödylliseen toimintaan sekä kehittämistoimintaan suunnattuja apurahoja. Osa ulkopuolisista rahoituksista on sellaisia, joita voi hakea vuosittain ja osa tiettyyn kehittämiskohtaan haettuja hankkeita, joita Ristinkantajat on hyödyntänyt esimerkiksi **Luontoseteli-toimintamallin luomiseen ja kehittämiseen yhteistyössä Sotkamon kunnan ja Sotkamon seurakunnan kanssa.** Aluehallintovirasto rahoitti hanketta kahden vuoden ajan ja nykyisin se toimii itsenäisenä toimintana yhteistyössä kunnan kanssa. Luontosetelissä kehitettiin nuorille ja lapsille sellainen tapa toimia, ettei tulisi mielenterveyshaasteita. Monet mielenterveyshaasteet alkavat jo ihan lapsuudesta tai nuoruudesta ja niillä voi olla kauaskantoisia seurauksia sairastuneelle ja monia muita vaikutuksia ihan yhteiskunnan menoihinkin asti. Luontoseteli-toimintamallissa kunnan ja seurakunnan työntekijät voivat ohjata kohtaamiaan nuoria ohjattuun luonto- ja eläinavusteiseen toimintaan. Monet työntekijät ovat kuvailleet, että nuori on aivan erilainen kuin kouluympäristössä. Ohjattu kokemus tarjoaa mahdollisuuden keskustella niistä havainnoista ja miettiä millaisia asioita nuori voisi elämäänsä saada ja parhaimmillaan se on tuonut esimerkiksi kuraattorin ja nuoren keskusteluyhteyden raiteilleen, ja he pääsevät siitä jatkamaan muutaman käyntikerran jälkeen omaa työskentelyään. Yhteinen kokemus on merkittävä myös siten että siihen voidaan palata myöhemmin yhteisissä tapaamisissa.

Sotkamon Saappaan tuki ry esittelijänä Kari-Pekka Vehkaoja
<https://www.lastenjanuortenkeskus.fi/saapas/yhteystiedot/>

Saapastoiminta alkoi festaritoiminnasta Keimolasta 50 vuotta sitten vuonna -72. Alueen nuorisotyöntekijät olivat huolissaan, että sinne oli festarit suunnitteilla eikä oikeastaan tukirakenteita, miten nuoriso ja muut pärjäävät. Nuorisotyöntekijät lähtivät mukaan katsomaan ihmisten perään ja siitä saapastoiminta sai alkunsa ja Saapas-merkki on myös lähtöisin. Saapastoiminta levisi ympäri Suomea isommille paikkakunnille ja myös pienemmille paikkakunnille vuosien mittaan.

Festaritoiminnasta toiminta laajeni **katupartioinniksi ja vuonna 2011 aloitti nettisaapas-toiminta**, joka on tavoittanut ja varsinkin pandemia-aikana erityisesti nostanut päätään toimintamuotona, jolla Saapastoiminnassa on kohdattu nuoria nettiympäristössä. Esimerkiksi viime vuoden tilastoissa oli 38 päivystyskertaa netissä, 109 päivystäjää vuoroissa ja yhteensä yli 900 kohdattua nuorta päivystyksistä. Teemat ovat vaihdelleet paljon erilaisesta pahoinvoinnista, pandemiaan, yksinäisyyteen, mielenterveyden kysymyksiin ja esimerkiksi koulunkäyntiin nuoren ihmisen ajatusmaailmaa ja elämän kysymyksiä ja tilanteita mukaillen.

Saappaan tuki ry tukee saapastoimintaa ja vahvistaa resursseja. Yhdistys antaa lisähartioita toiminnalle ja ylläpitää saapastoimintaa, jolloin toiminta ei ole pelkästään seurakunnan nuorisotyön antaman taloudellisen tuen ja työpanoksen varassa. Samalla

Sotkamon Kunta

yhdistyksessä avautuu myös uusia mahdollisuuksia toimia vapaaehtoistyössä esimerkiksi rahankeruutehtävissä tai yhdistyksen perustoiminnassa. Monipuoliset tehtävät mahdollistavat väylän mielekkääseen vapaaehtoistyöhön, jossa yhä useammalle löytyy itselleen sopiva tehtävä.

Kajaanin ja Sotkamon saapas tekevät paljon yhteistyötä, yhteiset koulutukset kouluttavat esimerkiksi yhdessä uusia vapaaehtoisia vuosittain. Valtakunnallisesti Saapastoimintaa koordinoi **lasten ja nuorten keskus**, joka omistaa myös Saapas-merkin oikeudet ja koordinoi ja varmistaa että toiminta on kaikkialla yhteisten periaatteiden mukaista kaikkialla Suomessa ja Fuengirolassa Etelä-Espanjassa. **Toiminnan ajatuksena on olla siellä missä nuoret ovat ja ilman omaa agenda nuoria kohdatessa**. Saappaan toimijat kuuntelevat nuorta niissä asioissa mitä hän toivoo ja mitkä hän itse ottaa esiin.

Vapaaehtoisten joukkoa pyörittäessä toiminnan järjestäjän pitää huolehtia vapaaehtoisten jaksamisesta ja siitä että heitä tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla. **Vapaaehtoistyön tulee olla sellaista, jossa kokee tekevänsä jotain merkityksellisesti eikä tunne jäävänsä yksin**. Jaksamisen tukemisen keinoina voidaan käyttää esimerkiksi lisäkouluttamista, virkistäytymisen järjestämistä sekä perustyöskentelyn järjestämistä. Vapaaehtoistyö tarkoittaa sitä, että tulet silloin kun sinulle sopii eikä niin että asetettaisiin paineita tai pitää toimia näin ja näin paljon. Jos elämäntilanne on välillä kiireisempi ja esimerkiksi perheeseen syntyy lapsia ja muuta niin sitten voi tulla toimintaan, vaikka sen jälkeen.

Saappaan vapaaehtoiset ovat täysi-ikäisiä tai täyttävät 18-vuotta samana vuonna kuin aloittavat koulutuksen. **Toiminnasta muodostuu omanlaisensa yhteisö, joka koostuu samanhenkisistä, samalla tavalla ajattelevista, samoissa tehtävistä olevista eri ikäisistä aikuisista, mikä on todella tärkeä juttu**. Monelle vapaaehtoiselle on ollut merkityksellinen kokemus, kun on Sotkamossa käynyt saapaskoulutuksen ja lähtenyt opiskelemaan ja löytänyt opiskelupaikkakunnalta saapasryhmän, johon on voinut lähteä mukaan. Se on ollut hyvä tapa tutustua paikkakuntaan ja alueen ihmisiin.

Heidi Kotilainen avaa, mitä vapaaehtoisena toimiminen on hänelle henkilökohtaisesti tarkoittanut. "Kannattaa aina miettiä, kun lähtee vapaaehtoiseksi. Minullakin on 22 vuotta nyt vierähtänyt enkä ole lähtemässä muihin juttuihin. Saapastyö on sellaista, että se muotoutuu sen mukaisesti mitä aikaa sinulla käyttää ja olet aina tervetullut, vaikka välillä olisit opiskelemassa tai perhe-elämä veisi enemmän aikaa. Tässä on myös ihanaa se, että voi mennä toisille paikkakunnalla toimiviin saappaisiin mukaan päivystämään ja kuinka laajan verkoston tästä toiminnasta saa. Olen mukana myös tässä Saappaan tuki ry:n toiminnassa ja sillä on ihan selkeä roolinsa. Se voi esimerkiksi tuoda tukea niin että saappaan on mahdollista järjestää lisäkoulutusta tai virkistystoimintaa, joka ei perusnuorisotyön budjetista olisi mahdollista. Siten voidaan palvella näitä vapaaehtoisia ja nuoria. Tuki ry on ollut mukana myös saapaskahvila-toiminnassa ja tämä on yksi esimerkki siitä, kuinka yhdistys kohdentaa toimiaan myös nuoriin ei vain aikuisiin vapaaehtoisiiin.

Tänä vuonna on Saappaan 50 -vuotisjuhlavuosi. Yhteisvastuukeräyksen yhtenä kotimaan kohteena on lasten ja nuorten keskuksen kautta Saapas. Lisäksi oman seurakunnan tuki osoitetaan Sotkamossa Saappaalle.

Versova Puu ry, esittelijänä Kari-Pekka Vehkaoja <https://versovapuu.fi/>

Tarkoituksena **nuorisotyön tekeminen elokuvaa ja videoilmaisun sekä audiovisuaalisen kerronnan avulla**. Yhdistys perustettiin matkan varrella, kun lyhytelokuvia alettiin tekemään nuorten kanssa. Vuonna 2005 Kassu keskusteli elokuvatuottaja **Miika Norvannon** kanssa, johon hän oli tutustunut aiemmin seurakunnan nuorten toiminnan kautta. He miettivät yhdessä voisiko Miikan työtä tv- ja elokuva-alalla hyödyntää jotenkin seurakunnan nuorisotyössä tai miten hän voisi olla siinä mukana. Keväällä 2006 aloitti toimintansa nuorten elokuvakerho, jossa Miika opetti elokuvan tekemisen perusteita ja tuloksena syntyi ensimmäinen lyhyt elokuva.

Kokemus opetti, kuinka vahva nuorisotyön työmenetelmä nuorisotyössä elokuvan tekeminen on, ja miehet päättivät tehdä vielä toisen lyhyt elokuvan, joka valmistui vuonna 2008. Sen aikana päätettiin toimintamuodosta jatkuva ja perustaa joka vuosi uusi 8-12 hengen ryhmä nuorista, joiden kanssa käsikirjoitetaan ja tehdään yhteinen oma elokuva. Osana prosessia nuorille annetaan ammattimaisen elokuvan tekemisen sapluuna käyttöön. Lyhyt elokuvan valmistaminen on prosessina pitkä noin vuoden tai ylikin mittainen ja opettaa paljon. Käsikirjoittamiseen pelkästään menee monta kuukautta, jonka jälkeen edetään kuvauksiin ja jälkituotantoon. Tuotannossa huomaa, miten vaikuttavaa on, kun ryhmä sitoutuu yhteiseen tekemiseen ensin käsikirjoitukseen ja yhteiseen tarinaan ja siihen mitä ollaan tekemässä. Tuotanto on todella moninaista sillä elokuvan tekemisessä ovat mukana kaikki taiteen lajit: ääni, kuvaus, lavastus, näyttelemine, musiikki ja editointi, ja kun kaikki nämä laitetaan yhteen niin siitä saadaan elokuva aikaiseksi. Nuoret ovat olleet innostuneita yhteisestä projektista ja heidät on saatu hienosti mukaan. Nyt Versovalla Puulla on erilaisia vuoden mittaisia lyhyt elokuvien tuotantoja sekä pienempiä videoprojekteja tilaustöinä, joissa nuoret ovat mukana. Viime kesänä toteutui myös haaveena ollut pitkän elokuvan tekeminen. Elokuva on parhaillaan jälkituotannossa ja näillä näkymin tulee valtakunnallisesti elokuvateatterilevitykseen ensi syksynä tai viimeistään ensi talven aikana. Ammattimaisen elokuvan tekemisen prosessin ottaminen käyttöön nuorisotyön välineeksi tekee Versovan Puun toiminnasta Suomessa ainutlaatuisen ja yhdistys on sitä käyttänyt vuodesta 2006 näihin päiviin asti aluksi vähän tietämättäänkin. Vuosien varrella yhdistys on pystynyt viilaamaan työskentelyprosessia ja tehnyt myös oppaan muille, jotka haluaisivat tehdä elokuvan omalla porukallaan.

Versova Puu ry perustettiin vuonna 2011, jotta rahoituksen hakeminen toimintaan helpottuisi ja toiminnan ylläpitämiseen saataisiin lisäresursseja, jolla mahdollistettaisiin toiminnan jatkuminen, sillä toiminta oli alkuun tiukoilla evätyjen hankerahoitusten ja elokuvatuotantojen vaatimien resurssien vuoksi. Vuonna 2013 yhdistykselle avautui mahdollisuus hyödyntää meijerin hallintorakennuksen auditoriota elokuvateatteri Kino Vision rakentamista varten. Heti alkuun oli selvää, ettei yhdistys perusta elokuvateatteria vaan nuorten elokuvakeskuksen. Yhdistyksen visiossa nuoret ovat toiminnan keskiössä. **Kivinuoret eli Kino Vision nuoret ovat mukana Kino Vision -elokuvateatterin pyörittämistoiminannassa ja se on toinen osa perusnuorisotyötä mitä Versovan Puun toiminnassa erityisesti on**. Vaikka elokuvateatteri itsessään pyrkii tavoittelemaan voittoa, Versova Puu on yleishyödyllinen yhdistys, joka ei tavoittele voittoa eli käytännössä

Sotkamon Kunta

Markkinatie 1, 88600 Sotkamo | Vaihde (08) 615 5811 | kirjaamo@sotkamo.fi

varainhankinta mitä Kino Visiosta ja muista toiminnoista tulee, menee nuorisotyöhön, jota yhdistys tekee nuorten erilaisten hankkeiden ja toimintojen kautta.

Yhteistyö, esittelijänä Heidi Kotilainen & Kari-Pekka Vehkaoja

Kassu on ollut mukana perustamassa kaikkia kolmea yhdistystä ja hän kertoo sen lähteneen siitä ajatuksesta yhdessä muiden perustajajäsenten kanssa, että saataisiin tarjottua sotkamolaisille nuorille kaikkein parasta palvelua ja toimintaedellytyksiä. Seurakunnan nuorisotyön ohjaajana hän huomasi melko pian, että rahkeet pelkästään seurakunnan nuorisotyön talousarviosta ei oikein riitä siihen kaikkeen mitä laadukkaan nuorisotyön tekeminen olisi vaatinut. Sen takia näitä eri tukiyhdistyksiä ja yhdistyksiä näiden toimintojen ympärille alettiin perustamaan ja Kassu sai myös muita ihmisiä mukaan niin että saatiin hyviä toimintoja ja juttuja jatkettua. Yhdistykset ovat myös aika kiinteästi tai hänen kauttaan ainakin seurakunnan nuorisotyöhön kytköksissä.

Kassu ja Heidi kanssa ovat tehneet paljon erilaisia hankkeita ja yhtenä ehkä merkittävämpänä on **Versojen Kantajat. VeKa-tukihenkilötoiminta** lähti hankkeena liikkeelle ensi alkuun Kuopion hiippakunnan erityisrahoituksella. Rahoitusta hankkeelle saatiin kolme vuotta Avin-tuella, joka päättyi keväällä 2021. Ennen VeKa-tukihenkilötoiminnan aloittamista rakennettiin kokonaisuus, jota voitiin tarjota tukiaikuiselle ja nuorelle. Toiminta on suunniteltu niin että kun nuori saa tukiaikuisen on aikuisen mahdollisimman helppo aloittaa toiminta ja sitoutua mukaan. Tukihenkilötoimintaa varten luotiin tietty kaavio, jonka mukaan tukiaikuinen voi varata erilaista toimintaa yhdessä lapsen tai nuoren kanssa. Ajatuksena oli, että tukiaikuinen ja tuettava nuori tai lapsi tarvitsevat tutustumista, josta osa voi tapahtua ohjatussa toiminnassa ja osa vapaamuotoisemmassa toiminnassa. **Parin kuukauden aikana toteutettavassa tukijaksossa** on mahdollista käydä yhteisellä ruokailulla kahvilla tai syömässä, saada Tyynelässä ohjattua luonto- tai eläinavusteista toimintaa kaksi kertaa ja käydä elokuvissa Kino Visiolla neljä kertaa. Onnistunut yhteistyöhanke jäi pysyväksi tavaksi tehdä. **Hanke haki toiminta- ja yhteistyömallit ja kokemukset, jotka koettiin hyväksi ja sen jälkeen toiminta otettiin osaksi seurakunnan nuorisotyön perustoimintaa.**

Heidin mukaan yhdistyksillä oli yhteinen tahtotila tukea koulutetuilla tukiaikuisilla lasten ja nuorten elämään. Saapas-yhteistyön kautta on löydetty aktiivisia aikuisia mukaan tukiaikuisiksi. Ristinkantajat ja Versova Puu puolestaan toimivat yhteistyössä palveluiden tuottajina. Toiminnan yhteistyötahoina ovat myös Kainuun sotien perheiden kanssa työskentelevät, kunnan työntekijät sekä seurakunnan työntekijät, jotka ovat voineet ohjata perheitä mukaan toimintaan. Parin kuukauden jakso johonkin tiettyyn elämän vaiheeseen on tärkeä nuorelle ja Heidi kertoo tietävänsä, että esimerkiksi perhetyössä on oltu onnellisia, kun on voitu aloittaa VeKa-toiminnalla tuki nuorelle odottaessa jonkun muun palvelun alkamista. Kun jakso on yhdessä koettu niin se on ikään kuin päättynyt ja tukiaikuinen voi hyvillä mielin todeta tehneensä sen vapaaehtoisen työn minkä missä hän on tässä kohtaa ollut. Toiminnassa on ollut selkeä alku ja loppu myös aikuiselle, johon hän sitoutuu, kun lähtee mukaan. Yhdistykset ovat koonneet aluehallintoviraston rahoituksella oppaan, jonka avulla missä tahansa kunnassa tai muussa organisaatiossa voitaisiin käynnistää toiminta. Opas sisältää myös ideoita siitä, miten toiminnan voisi toteuttaa eri yhteistyöverkostojen kautta, mikäli valmista yhteistyötä yhdistyksien ja

muiden organisaatioiden välillä ei vielä ole. Oppaan voi ostaa yhdistyksiltä viidellä eurolla.

Kassun mukaan on tullut selväksi, että vaatimukset tai maailma nuorten ympärillä on muuttunut aika paljon hektiseen suuntaan, jota pandemia ei ole ainakaan helpottanut. Hän vertaa rasituksen olevan paljon isompi nykynuorille kuin esimerkiksi hänen omassa nuoruudessaan 80-luvulla. Silloin ei tarvinnut omaksua sellaisia määriä tietoa joka paikasta kuin nykynuorisolta vaaditaan tai ainakin niiden päälle kaatuu. Hänen mukaansa nykyään **nuorilta vaaditaan todella paljon itseohjautuvuutta jo hirveän aikaisin ja vähän liiankin paljon**. Hänestä tuntuu välillä siltä, että kaikkien odotuspaineiden ja vyöryn kohdalla, nuoret jäävät helposti vähän ulkopuolisiksi tai tulee sellaisia kokemuksia, että hei minä en pysty tähän. Kassun mukaan, kun hän oli itse nuori, riitti kun ilmoitettiin että oli peli-ilta ja vei lentopallon kentän reunalle niin aina oli väkeä. Nykyään se ei oikein riitä ja siksi on pitänyt alkaa miettiä, että minkälaiset jutut olisivat niitä mitkä saisivat nuoret liikkeelle ja toisaalta niistä taakoista irti. Että löytyisi sellainen yhteisö, paikka tai joukko, jossa nuoret voisivat olla rennosti ja tehdä sellaista mielekästä työtä tai mielekkäitä asioita ja jotain oikeaa.

Yhdistysideoinnissa on joskus puhuttu joskus seikkailukasvatuksesta, joka on hyvä juttu ja sillä on myös oma paikkansa. Verratessaan esimerkiksi korikiipeilyä eläimestä huolehtimiseen, elokuvan tekemiseen tai elokuvateatterin pyörittämiseen niin hänen mukaansa jälkimmäisissä yhteinen tehdään jotain oikeita asioita yhteisen tavoitteen eteen. Kassu on koulutukseltaan erityisnuorisotyön ohjaaja, vaikka sellaista virkaa ei Sotkamossa olekaan, niin hän on koittanut katsoa työssään nuorten joukkoa miettien olisiko joku joka tarvitsisi erityistä tukea tai apua ja pohtia työmenetelmiä siihen liittyen. Omassa työssään hän haluaakin edesauttaa että nuorilla olisi sellainen porukka mihin liittyä ja jossa jakaa elämän kysymyksiä ja raskaitakin juttuja.

Kysymyksiä ja kommentteja esittelijöille:

- **Mauno:** Olemme projektissa sen vuoksi mukana että haemme niitä yhteistyömuotoja ja nyt kun olen kuullut teidän toiminnasta niin se avartaa tieteenkin meidän tietämystä aika tavalla uusia asioita toitte esille jotka minulle ainakin olivat kovin outoja. Lähinnä haluaisin kysyä sitä, että minkälaista yhteistyötä te voisitte ajatella meidän muiden monien hankkeessa mukana olevien vapaaehtoisjärjestöjen kanssa? Oletteko siitä jo joitakin ajatuksia löytäneet?

Heidi: Ristinkantajien puolesta jos ajattelen niin meillä on sellaisia aika käytännönläheisiä yhteistyökuvioita joidenkin muidenkin kuin tässä esityksessä mainittujen yhdistysten kanssa. Toki meilläkin on pieni joukko joka tekee että keskitytään ensisijaisesti siihen meidän omaan toimintaan mutta ollaan kyllä avoimin mielin mikäli meillä on sellainen resurssi tai mahdollisuus tulla mukaan. Yksi mistä minä haaveilen on että voisin tuoda sen hevosen heinäajuun heinäntekotalkoisiin kylälle. Nyt mulla on koulutuksessa oma hevonen, että voitaisiin ehkä jotain tällaista miettiä. Meitä on kysytty monena vuonna mutta se on työn alla. Hevosen koulutus

on aika pitkä prosessi, joka kestää vielä jonkun aikaa. Me tykättäisiin kyllä tehdä ihan konkreettisia näkyviä asioita yhteistyössä.

Kassu: Itse ajattelen että mikä tahansa yhteistyö mikä hyödyttää tai sopii molempien yhteistyökumppaneiden pirtaan ja auttaa jotenkin molempia niin sellainen on aina mahdollista. Itse tietysti näin nuorisotyön vinkkelistä olen itseasiassa kaikki nämä kolme yhdistystä perustanut ja koittanut miettiä sitä miten nämä kaikki palvelisivat sitä nuorten hyvinvointia ja nuorten etua että se on oikeastaan se minun virka.

- **Mauno:** Yksi asia. Toit esiin sen, että te filmaatte ja teette elokuvia ja meillä Sotkamo-Seurassa on tehty muutamia tällaisia lyhyitä videojuttuja ja tulemme jatkossakin lähinnä seuraavaksi niiden kylien kanssa katsomaan sitä, että millaisia asioita voitaisiin tuolta historiasta taltioida. Tulipa mieleen että te voisitte olla siinä yksi yhteistyökumppani.

Kassu: Kino Visiolla on näytettykin niitä mitä on tullut tähänkin asti ja sitä yhteistyötä voidaan varmasti jatkaa kyllä jatkossakin ja sitten jos jotain tulee niiden tuotantoon liittyviä juttuja niin niitä pitää sitten miettiä ihan yksityiskohtaisesti että minkälaista yhteistyötä siinä tarvitaan ja voitaisiin tehdä.

Mauno: Näistä asioista voimme sitten keskustella paremmin kun seuraavan kerran tapaamme.

Kassu: nyökkää myöntävästi.

Heidi: Sellainen yhteistyö joka voisi olla kaikessa mukana niin jos yhdistykset hankkivat eri projektirahoituksia, hankintoja tai vierailuja niin voisi kartoittaa mitä tarjontaa myös yhdistyksillä on ja hyödyntää niitä ostoja ja tukea sitä kautta toimintaa tai jos joku ei esimerkiksi tiennyt että Kino Visio on yhdistyksen pyörittämä ja tulot menevät nuorisotyön hyväksi niin fiilis on ihan erilainen ostaa se elokuvalippu kun tiedetään että tuet ostaessasi nuorisotyötä. Kannustan myös yhdistyksiä miettimään onko joku palvelu, jonka voisi tuotteistaa ja tarjota ja tehdä sitä kautta varainhankintaa koska tiedän että kymmenen euron kakunmyynnillä on aika haastavaa kattaa toimintakuluja ja meillä on Sotkamossa mahtavia yhdistyksiä paljon joilla on tärkeitä aiheita joiden ympärillä työskennellään niin kaikki tämmöiset olkaa avoimia ja rohkeita

Jouko Korhonen: Näin alkuasukkaana sotkamolaisena tuntee näitä yhdistyksiä mitä Heidi ja Kari-Pekka tuossa esittelivät ja täytyy kiittää tästä huikeasta työstä, jota te teette kaikkien nuorten hyväksi. Ei välttämättä aina tule tiedostetuksi itselleen, miten talkoille tehdään näin arvokasta työtä. Kaikkea hyvää ja voimia teille jatkossakin, että tärkeällä asialla olette.

4. **Kunnon Vappu esittelijöinä Sotkamon kunnan liikuntakoordinaattori Ossi Pulkkinen ja suunnittelija-ohjaaja Maria Kärkkäinen**

Kolmatta kertaa järjestettävän tapahtuman tarkoitus on tuoda järjestöjä esille ja päästä tekemään yhteistyötä ja verkostoitua sekä tarjota sotkamolaisille erilaista tapahtumaa. Kevät otollista aikaa tapahtuman järjestämiselle.

2017 järjestettiin ensimmäisen kerran unelmien liikuntavuonna ja päätettiin yhdessä liikuntaseurojen kanssa järjestää joka toinen vuosi messumuotoinen harrastustapahtuma. 2019 järjestettiin toisen kerran suunnitelman mukaisesti ja silloin mukana oli mukana myös muutama muu järjestö liikuntaseurojen lisäksi. Lisäksi myös Vuokatti Sport, Katinkulta, SuperPark, Seikkailupuisto muun muassa olleet mukana tapahtumassa ja heitä on myös kysytty tänäkin vuonna tapahtumaan. Tapahtuma on myös kehittynyt vuosien varrella.

Tänä vuonna olisi tarkoitus laajentaa tapahtumaa yhä laajemmin esittelemään paikallista järjestökenttää. Uudistunut Vuokatti Areena myös tarjoaa yhä enemmän tilaa tapahtuman järjestämiseen. Tapahtumassa on mahdollista hyödyntää myös uimahallin puolta sekä ulkotiloja. Aiemmin tapahtumaan saatu hyvin perheet mukaan tapahtumaan. Koko perheen ilmaistapahtumassa tarkoitus ottaa huomioon kaiken ikäiset, myös eläkeläiset ja erityisesti pohtia miten saada nuoret mukaan tapahtumaan, sillä se on ollut aiempina vuosina haastavaa. Viime kerralla tapahtumaan oli ilmainen kuljetus ja tänä vuonna varmistetaan, että SotKatin aikataulut toimivat hyvin tapahtuman kannalta ja järjestetään tarvittaessa lisävuoroja.

Tapahtuma järjestetään 30.4.2022 klo 10-16. Liikuntapalveluiden rooli tapahtumassa: tapahtuman järjestäminen ja käytännön asiat sekä markkinointi (Facebook ja Instagram: Kunnon Vappu). Liikuntapalveluilla oma esittelypiste tapahtumassa, jossa on esillä kunnan liikuntapalvelut ja kansalaisopiston kesäkurssit sekä Sotkamo 375-juhluvuoden arvonta.

Järjestöt vastaavat itse oman pisteensä toteutuksesta ja materiaaleista yms. luvista myynnin suhteen. Tapahtumassa on lava, jossa jokaisella on mahdollista esitellä toimintaansa lyhyesti. Kaikkia halukkaita pyydetään ilmoittamaan, mikäli haluavat hyödyntää lavaa. Jokainen järjestäjä voi pohtia omaa aikataulua ja aktiviteetteja tapahtumaan. Aamupäivälle ohjelmaa lapsiperheille ja iäkkäille, iltapäivästä ohjelmaa suunnattu enemmän nuorisolle? Porrastus myös koronaturvallisen toteuttamisen kannalta tärkeää.

Tähän mennessä tapahtumaan mukaan ilmoittautuneet: Sotkamon kunnan liikuntapalvelut, Sotkamon Tennis, Soul Vuokatti, Kainuun kriisikeskus/Nuorimieli-toiminta, Sotkamon Sakura, Nuaskylän Nuorisoseura, Sotkamon nuorisoseura, Kajaani Dance, Monika/Kainuun Nuotta ry, Tipasojan kyläyhdistys, LC Sotkamo/Sapsottaret, SCV, VTS, Sotkamon Jymy-Pesis, Sotkamon Jymy, Katinkulta Golf

3.3. klo 17:30 Teams-kokous: Kunnon Vappu suunnittelupalaveria, jossa suunnitellaan yhdessä tapahtumaa ja sen ohjelmaa, käydään läpi käytännön tilat, tarpeet ja millaisia pisteitä on luvassa.

Palaveria varten voi ennakkoon pohtia: Mitä toimintaa järjestätte? Oma rooli tapahtumassa? Kuinka paljon tilaa tarvitsette? Ständi/toimintapiste?

[Sotkamon Kunta](#)

Kohderyhmä? Toivotaan erityisesti toiminnallisia pisteitä. Mahdollisuus myös tehdä yhteistyötä eri järjestöjen välillä esittely- ja toimintapisteiden toteutuksessa.

Yhdistyksen esittelyteksti markkinointia varten terhi.lindsten@sotkamo.fi

Esittelyteksti mahdollisuus tuoda yhdistys esiin omalla äänellään ja oman näköisellä materiaalillaan joka voi esitellä toimintaa yleensä tai kunnon vapun pistettä.

Ossi Pulkkinen ossi.pulkkinen@sotkamo.fi

Maria Kärkkäinen maria.karkkainen@sotkamo.fi

Kommentit, ideat ja kysymykset esittelyyn liittyen:

- **Jouko:** Huomenna kyläyhdistyksen hallituksen kokous klo 17:30, jossa voidaan käsitellä asiaa. Olisiko mahdollista, että joku teistä esittelisi tapahtumaa kokouksessa?

Terhi: Minä voin tulla paikan päälle tai lähettää aineiston. Voidaan olla yhteydessä huomenna ja sopia asiasta tarkemmin.

- **Tarja** Meillä oli sunnuntaina yhdistyksen johtokunnan kokous ja kovasti oltiin sitä mieltä, että voitaisiin tulla. Meillä oli vähän puhetta, että yhdistykseltä löytyy hyvä makkaragrilli ja laitettaisiin ulos makkaranmyyntipiste, johon katos myös löytyy. Olisiko tapahtumassa mahdollista näyttää tapahtumassa Tipasojan luontopolusta tehty 2 minuuttia kestävä video?

Ossi: Aiemmin ei ole videoita hyödynnetty esittelypisteillä. Ei pitäisi olla nykypäivänä hankala toteuttaa, kunhan varmistetaan laitteisto käyttöön. Jos muilla on samanlaisia tarpeita, niin voidaan miettiä myös tiettyä tilaa videoiden esittelyyn. Selvitetään asiaa seuraavaan kokoukseen.

Terhi: Kannattaa miettiä myös mahdollisuutta hyödyntää videota ennakkomateriaalissa ja lisätä volyyymiä ja tuoda yhdistyksiä esille ennakkoon myös varsinaisen tapahtuman ulkopuolella.

- **Jari:** Meiltä Kainuun Nuotalta saattaa mukaan tulla Monika ja eri hankkeita Olka ja Turvallisuutta Kainuun maaseudulle ja saatetaanpa tulla mukaan ihan innoissaan. Tilaisuus on maksuton ihmisille, jotka tulee sinne. Maksaako tapahtuma yhdistyksille, jotka esittelevät tapahtumassa toimintaansa?
- **Ossi:** Ei maksa mitään. Osallistuminen on yhdistyksille maksuton. Mitä toimintaa yhdistys järjestää niin yhdistys maksaa itse siitä koituvat kulut. Pöytiä ja penkkejä saadaan suoraan tapahtumapaikalta ja jatkoroikkia voidaan myös jakaa pisteille kunnan Varikolta saatavista sekä Areenalta löytyivistä.
- **Terhi:** Ideoita miten saataisiin nuoria mukaan?
Kassu: Katsoin itse päivämääriä ja itse en pääse mukaan tapahtumaan enkä myöskään 3.3. palaveriin. Kyllähän se yleensä niin on, että viidakkorumpu ja henkilökohtainen kutsu on kaikkein tehokkain. Jos saa jonkun nuorisoporukan itse suusta suuhun sitä kutsua viemään niin se on kaikkein tehokkain. Toki tietysti hyvä mielekäs ohjelma on se, joka tehoaa.

Sotkamon Kunta

Jouko: Voisi heittää palloa myös Nuorisovaltuustolle.

Terhi: Joo tästä keskusteltiin eilen yhtenä keinona, että kysyttäisiin esimerkiksi millainen ohjelma saisi nuoret liikkeelle.

Kassu: Jos on seuroja mukana niin, jos saisi seuran aktiiviharrastajia viemään sanaa eteenpäin. Jos pienikin joukko lähtee ja jokainen tuo yhdenkin kaverin mukanaan niin yhtäkkiä mukana onkin jo paljon väkeä.

Tarja: Onko meillä sellaisia yhdistyksiä, joissa on lapset ja nuoret itse toimivat ja voisivat itse tulla esittelemään itse toimintaa ja toisivat sitä kautta myös kavereitaan mukaan tapahtumaan.

Reima: Onko Sotkamossa nuorten musiikkia-, bänditoimintaa?

Terhi: Kysyin tähän liittyen Kansalaisopiston musiikkipuolta mukaan tapahtumaan mutta heillä on juuri oma tapahtuma viikkoa ennen tapahtumaa joka hankaloittaa tilaisuuteen osallistumista. Jos jollakin joku tuttu mielessä, jolla saataisiin mukaan musiikkia tapahtumaan niin kaikki ideat ovat tervetulleita ja otetaan mielellään ohjelmaan mukaan.

Tapahtumaan voidaan myös miettiä erilaisten tilojen hyödyntämistä, jotta esimerkiksi äänentoisto ja enemmän rauhallisuutta vaativat toiminnot eivät huku esimerkiksi monitoimihallissa.

- **Kassu:** onko tarkoitus, että kaikki on tapahtumassa ilmaista? voiko tehdä varainhankintaa myymällä?

Ossi: Olisi tosi hienoa mielestäni jos olisi mahdollisimman paljon ilmaista toimintaa luvassa mutta on myöskin mahdollista tehdä varainhankintaa myyntipisteellä tai esimerkiksi ponijälu järjestetty pienellä maksulla.

- **Päivi:** Onko kylällä mitään toimintaa kylällä vappuna? ei ole kunnon vappuun liittyen tulossa toista tapahtumaa. Kunnan muista vapputapahtumista tiedotettu erikseen.

Maria: ja kesäkuussa on myös luvassa tapahtumaa myös kirkonkylälle liikuntapalveluiden järjestämänä.

Muita kommentteja ja ideoita:

eläkejärjestöt mukaan tapahtumaan, karaokekerhon ja musiikkiopiston hyödyntäminen, mobilistit ja moottoripyöräkerhot ja pelastuslaitos esittelemään kalustoaan pihalla.

5. Seuraavassa hanketapahtuma keskiviikkona 16.3.2022 klo 17:30 etäyhteydellä.

- MIELI Suomen Mielenterveys ry:n järjestämä Mielenterveys voimaksi -koulutus
- MIELI Kainuun Mielenterveys ry:n esittely
- **Lisäksi 3.3. etäyhteydellä Kunnan Vappu -suunnittelupalaveri** tapahtumaan mukaan haluaville järjestöille.